

## 'חנוכה'

### גילוי הפנימיות

הגדרת מצות חנוכה היא הלל והודאה, והדלקת הנר היא לפרסם הנס, וכל הרמב"ם "לגלות ולפרסם הנס". והיינו שיש צורה מיוחדת של להראות כלפי חוץ את הנס בשונה מקריאת מגילה וכדו'. וכתוב בברייתא בשבת וכ"ה במסכת סופרים ששמים נר חנוכה בחוץ בשמאל ומזוזה בימין והטעם, לקיים מה שנאמר "מה יפית ומה נעמת", מה יפית זה מזוזה ומה נעמת זה נר חנוכה, ויל"ע מה הנעימות המיוחדת בנר חנוכה (ואמנם חביבה היא מאד כמש"כ הרמב"ם ובגמ' שלא בטל כלפיה מגילת תענית כיון שאין לכולם משמעות כ"כ אחרי החורבן משא"כ נר חנוכה שיש משמעות משום המצוה שכיון שיש מצוה זה נשאר לדורות וברמב"ן עה"ת נראה שזה נשאר למסק' במש"כ שהניחום של אהרון היה במנורה כיון שנחמו בנר חנוכה שנעשה ע"י הכהנים ומשמע שזה נמשך מהמנורה), ומדוע קשורה המצוה דוקא ל'נעימות'.

ונראה לבאר שהנה כל סדרי המועדים כולם הם לפי התקופות של האביב, קציר ואסיף, אבל בחורף יש מצב הכנה של העולם (גשם וכו') ובזה אין מועדים דא' (שזה כמו הלילה של השנה) שהוא זמן ההכנה לקבלת ההשפעות של המועדים דאורייתא שבזמן האביב והקיץ, אבל דוקא בזמן הזה מצינו שמופיעים המועדים דרבנן. ויש להבין מדוע מועדים אלו מתייחסים דוקא למצב החושך של החורף [וביותר הוא בחנוכה שכל עניינו של החג הוא ה'אור' שמדליקים עד שתכלה רגל מן השוק וזהו כלל ענין המנורה, כמו שהתבאר, דבפורים מצינו בגמ' שחשוב כהתחלת הגאולה של פסח].

אמנם נראה, שבאמת מועדים אלו שייכים דוקא לזמן החושך וההכנה של העולם, שעיקר ענין המועדים הללו הם העמדתינו כמקבלים ומוציאים לפועל את כל השלמויות שקבלנו בשאר המועדים דאורייתא. והביאור הוא ע"פ מה שמצינו במשנה שישנם שתי מעלות, מעלה של 'שמן טוב' שזה ענין הגדולה שבמשיחת השמן וכדו', ומעלה גדולה יותר של 'שם טוב' שעליו מבואר בראשית חכמה שהוא כתר שאינו בפ"ע כשאר כתרים שהם דברים טובים שנתנו לעמ"י אלא זה כתר של הוצאת השלימות שהאדם קיבל ומדידה האם ימלא את הדברים הטובים שקיבל ויוציא את הפרי והמעלה של מה שצריך שיצא לפועל ודבר זה מחיל את כל השלימות של שאר הכתרים וזה מה שסיימה המשנה ש'גדול תלמוד שמביא לידי מעשה' בתחילתו, וסופו שהיא נותנת לו את כל השייכות שיגיע לידי השלימות של הוצאה לפועל, וכל אדם שנולד יש בו משיחה לגדולה, היינו הכוחות המסויימים שקיבל וקיימים בו בכח, והעבודה היא להוציאם לפועל וזה ההמשך 'יום המוות כיום הוולדו' שעיקר הבחינה היא מה יצא בסוף.

וביתר ביאור, שעמ"י זכו מהקב"ה בכל המועדים מדא' ש"עמוסים נשאם" שהקב"ה רומם את עמ"י בכל מעלות המועדים שהוא נותן את זמן חרותנו ואת התורה, ואת השמחה בסוכות והכל מתוקן, אבל אחרי כל המעשים הקשים של בנ"א שלא שמרו את הכל ולא קבלו בצורה הנכונה הם נופלים ביד אוה"ע כיון שיש צורך בבירור של הגלות שבאה לבחון כמה בני"י שייכים לקב"ה מצד מצד עצמם שלמרות כל הקשיים והצרות אפ"ה הם משתייכים לקב"ה, ולכך דוקא בגלות מאז חנניה מישאל ועזריה התחיל החיוב של קידוש ה' שעניינו לגלות את ה"עליך הרגנו כל היום" שאחרי שעמ"י לא היו כלי קיבול לטובה וגלו הם צריכים היו להביא מצידם את השייכות שלהם לשלמות של הקב"ה ולגלות שזה כל שאיפתם ותקוותם.

וחלק זה הוא עיקר הגלות של יון שהם ענין החושך הרוחני בפרט, שלא גזרו גזירות גשמיות אלא להפך רצו את המתיוונים שיאחדו את בנ"י לשאר העמים וכל מטרתם היא להחשיך את ה'עיניהם של ישראל' את החלק הרוחני, והחיוב שהיה על בנ"י הוא לגלות את המסירות נפש לרוחניות ולהראות מהי השאיפה הפנימית

והאמיתית שלהם וע"ז באו החשמונאים וגילו את המעטים נגד רבים וחלשים נגד גיבורים שזה דבר שהעמיד מצד בני"י מה הם רוצים במצב של הגלות וגלו את זה שדוקא בזמן החושך והעדר ההארת פנים בני"י עומדים מצד עצמם [כביכול בלי החיזוק מצדו של הקב"ה] ומוסרים את נפשם לגלות את רצונם האמיתי.

וזה החלק של נר חנוכה שזה ה'נעמת' שמגלים את החלק מצד הכלה וכמש"כ הגאון בשה"ש שרק כשעומדים עמידה פנימית נגד המפריעים ולא דוקא בקישוטים החיצוניים אז רואים את היופי הפנימי, וזה ה'נעימות' שזה הגילוי כמה האדם שייך מבפנים מצד עצמו למעלות וזה כמו הנאמנות של הכלה (וכ"כ הגאון גם כלפי הקב"ה שיפה דודי אף נעים שמתגלה הנעימות דוקא בחטא העגל שאז התגלתה האהבה הפנימית של הקב"ה לישראל שלא תלוי במעשיהם), וזה הרצון הפנימי שנקרא נעים [וכמו שמצינו שכל המידות הפנימיות נקראים נעים], והמפריעים שלנו ביחס עם הקב"ה זה החטאים וכנס"י צריכה לגלות את הרצון הפנימי גם במצב הזה. [וזהו עומק תפילת רב אלכסנדר שגלוי וידוע לפניך שרצונינו לעשות רצונך, שעל אף הגלות והשאור שבעיסה, כל זה הוא רק מפריע חיצוני אבל רצוננו הפנימי הוא דוקא לעשות רצונך].

(וזה בשמאל שתמיד הימין הוא פעיל והשמאל הוא המקבל, וזה הבחנה בני"ח שמודלק בימין היוצא דוקא ולא מהנכנס וזה כיון שסדר ההדלקה הוא לצאת החוצה ולפרסם לשוק שהאור יוצא החוצה שמגלה שיש אור בפנים שצריך לצאת החוצה).

וע"י הגילוי הזה מאירים את החשיכה הזאת וזוכים להעמדת היחס הנכון בינינו לקב"ה, שהוא יחס שלנו כמקבלים ומוציאים לפועל את כל מה שהשפיע עלינו. וכתוב בראשית חכמה שבכל הכתרים יש 'זר' לכתר מלבד 'כתר שם טוב' שזה המנורה, שבמנורה הוא כתר של "אור" במקום ה'זר' והביאור נראה שזה כתר מיוחד שרק כשיש אור יש את הכתר, שכל ענין הכתר הוא הגילוי של האור מצידם של בני"י כמקבלים, וזה תוכנו של כתר זה. וזה היה שורש המלחמה שבני"י באו לגלות את זה שהם כלי קיבול לאורו של הקב"ה וכמש"כ השל"ה שתורה אור לא מתגלה מצד עצמה אלא ע"י ה'נר מצוה' והמנורה מגלה את האור (ומקום ארון אינו מן המידה כי אין לו תפיסה במציאות אבל המנורה הרוצה להחכים ידדים) והקטרוגים של יון היו שאנו לא מעמידים א"ע ככלי בצורה הנכונה, והחשמונאים גילו שעמ"י בפנימיותם גם בחושך מעמידים א"ע כגילוי וזה "העולה על גביהם" שהם לקחו את כל הכתרים ע"י השם טוב (שנהיו מלכים, כהנים ולקחו את התורה ג"כ) כי באו להוציא לפועל את ענין התיקון הזה לעמ"י, וזה גילוי במנורה דוקא שעיקר מצותה הטבת הנרות שהיא לא כשירה בזר (וההדלקה בן) והיינו שעיקרה ההכנה, וזה שעמ"י מגלים שרצונם הוא לעשות רצונך וע"ז מגלים את כל המעלות שלהם. [וזה העמדת חכמת התורה שכל עניינה היא העמדת כלי קיבול לקב"ה ולהיפך מחכמת יון שהעמידו א"ע כמקום וההנהגה האמיתית מצ"ע. וכמו שהתבאר במק"א].